

หลักการพื้นฐานในการ เสนอรูปแบบ

1. ความจำเป็นในการ เสริมสมรรถภาพครูภาษาอังกฤษ

เนื่องจากการจัดการศึกษาระดับประถมศึกษาเป็นการศึกษาขั้นพื้นฐานที่ กรุงเทพมหานครจะตองดำเนินการให้เยาวชนในเขตกรุงเทพมหานครได้รับการ ศึกษาอย่างทั่วถึงและอย่างมีคุณภาพตามหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 และในการศึกษาวิชาการต่างๆนั้น ภาษาอังกฤษก็เป็นวิชาหนึ่งที่ได้รับการจัดเข้าไว้ในหลักสูตรในกลุ่มประสบการณ์พิเศษ ซึ่งจะ เป็นพื้นฐานของผูเรียนในการประกอบ อาชีพหรือศึกษาต่อในชั้นสูงขึ้นไป แต่ปัญหาในการเรียนการสอนภาษาอังกฤษใน โรงเรียนประถมศึกษาที่ยังคงพบอยู่เสมอ และปัญหาที่สำคัญมากที่สุดต่อการเรียน การสอนก็คือตัวครูสอน ซึ่งมีปัญหาที่พบก็มีหลายกานกวยกัน อาทิเช่น ครูที่สอนภาษา อังกฤษไม่ใคร่จบมาจากวิชาเอกหรือวิชาโททางภาษาอังกฤษแต่ก็ตองมาทำการสอน วิชาภาษาอังกฤษ ซึ่งทำให้ทัศนคติต่อการสอนวิชาภาษาอังกฤษไม่สู้ดีนัก ซากทักษะ หรือวิธีการในการสอนวิชาภาษาอังกฤษ (สุโร พงษ์ทองเจริญ 2525 : 26) ซึ่งในประเด็นนี้ทำให้ครูขาดความกระตือรือร้นในการสอน ขาดความสามารถในการ ถ่ายทอดความรู้วิชาภาษาอังกฤษให้กับนักเรียนได้อย่างเต็มที่และถูกต้อง ปัญหาอีก อันหนึ่งก็คือวิชาภาษาอังกฤษตามหลักสูตรใหม่นี้ ได้มีการเปลี่ยนแปลงหลักสูตร เนื้อหา วิธีการเรียนการสอน จุดมุ่งหมายและอื่นๆ โดยที่การเรียนการสอนจะฝึก ผูเรียนและกิจกรรมเป็นศูนย์กลาง เป็นการสอนภาษาเพื่อสื่อความหมาย (Communicative Approach) ซึ่งมีหลักการใหญ่ๆดังนี้

1. ปริมาณของเนื้อหาที่นักเรียนเรียนนั้น ไม่สำคัญเท่ากับความสามารถ ในการใช้ภาษาที่นักเรียนมาได้อย่างแท้จริง และทัศนคติที่ดีต่อภาษาอังกฤษ
2. ในการสอนนั้นถือว่านักเรียนเป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญที่สุด นักเรียนทำงาน เป็นกลุ่มเพื่อฝึกและใช้ภาษา ครูมีหน้าที่ในการจัดกลุ่มและป้อนงานให้แก่กลุ่มทำ
3. การเรียนการสอนดำเนินไปโดยอาศัยกิจกรรมเป็นสื่อในการ เรียน

นักเรียนฝึกใช้ภาษาเพื่อค้นหาหรือประคิษฐ์สิ่งของ เพื่อสอบถามเรื่องราวที่ต้องการทราบ หรือ เพื่อแสดงความคิดเห็นในสถานการณ์ต่างๆ ครูมีบทบาทในฐานะผู้จัดกิจกรรม ผู้ให้คำอธิบายว่าในกิจกรรมนั้นๆนักเรียนจะคงทำอะไรบ้าง และเป็นผู้นะในการฝึกภาษา

4. ความสำเร็จในการเรียนของนักเรียน แสดงโดยพฤติกรรมการที่นักเรียนเข้าใจความหมายของภาษา และความสามารถในการใช้ภาษาที่เหมาะสมกับสถานการณ์ในท้องถิ่นที่มิใช่เพียงสามารถตอบคำถามในข้อสอบไปอย่างถูกต้อง เท่านั้น (กรมวิชาการ 2525 : 15) ซึ่งการจะให้การเรียนการสอนภาษาอังกฤษตามแนวหลักสูตรใหม่ดังกล่าวประสบผลสำเร็จตามเป้าหมายมากยิ่งขึ้น ครูผู้สอนควรใส่ใจและปฏิบัติให้ได้ในเรื่องต่อไปนี้

1. ปริมาณของ เนื้อหาที่นักเรียนจะคง เรียนนั้นไม่สำคัญเท่ากับความสามารถในการใช้ภาษาไปอย่างแท้จริง และทัศนคติที่คิดต่อภาษาอังกฤษ
2. สร้างสถานการณ์ให้นักเรียนได้ใช้ภาษาในลักษณะที่สมจริงให้นักเรียนเกิดความมั่นใจว่า คนสามารถจะใช้ภาษาอังกฤษเป็นเครื่องมือในการสื่อความหมายได้
3. ทำให้นักเรียนเกิดความรู้สึกว่า ในแต่ละชั่วโมงคนมีประสบการณ์เพิ่มพูนขึ้น ครูสร้างบรรยากาศในห้องเรียนให้นักเรียนมีแรงจูงใจที่จะเรียน
4. ครูควรเตรียมกิจกรรมหลายๆแบบ เปลี่ยนแปลงกิจกรรมบ่อยๆ เพื่อไม่ให้นักเรียนเกิดความเบื่อหน่าย
5. ไม่ควรรีบเร่งสอนให้จบบทเรียนโดยที่นักเรียนไม่มีความมั่นใจ
6. ครูคงเข้าใจดีเยี่ยมและปัญหาของผู้เรียน ภูมิวิธีที่จะช่วยใหญ่เรียนแก้ปัญหาต่างๆได้
7. ครูจะคงมุ่งมั่น ทุ่มเท ความเมตตา ให้ความอบอุ่นและความเป็นกันเองกับนักเรียน แต่ในขณะที่เดียวกันจะคงมีความเข้มแข็งและมั่นคง (สุโร พงษ์ทองเจริญ 2525 : 217) จากการเปลี่ยนแปลงต่างๆดังกล่าวมานี้ การที่ครูจะปฏิบัติได้ถูกต้องตามหลักการของวิชานี้ จึงจำเป็นที่จะต้องมีการอบรมครู เพื่อชี้แจงหลักสูตร วิธีการเรียนการสอน และสื่อการเรียนภาษาอังกฤษ (กรมวิชาการ 2525 : 1) เพื่อให้ครูสามารถนำแนวทางต่างๆไปใช้ในการเรียนการสอนภายในโรงเรียนไปอย่างมีประสิทธิภาพพอสมควรต่อไป

อย่างไรก็ตามจากการศึกษาหนังสือ เอกสาร บทความ และจากการสัมภาษณ์ครู
คุณวุฒิที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดทำหลักสูตรภาษาอังกฤษ ครูสอนภาษาอังกฤษ
ศึกษานิเทศก์ ผู้บริหารโรงเรียน ก็พบว่าปัญหาเกี่ยวกับตัวครูสอนยังคงมีอยู่คือ

1. ยังคงมีครูที่สอนวิชาภาษาอังกฤษที่ไม่เคยผ่านการอบรมตามหลักสูตร
ใหม่นี้เลยจำนวนหนึ่ง
 2. ครูที่ทางโรงเรียนจัดส่งไปอบรมเป็นครูที่ไม่ได้สอนวิชาภาษาอังกฤษ
อย่างแท้จริง ทำให้เกิดการสูญเปล่าขึ้น
 3. การบรรจุแต่งตั้ง โยกย้าย เมื่อครูบรรจุมาใหม่ก็ให้ทำการสอน
วิชาภาษาอังกฤษเลย โดยไม่คำนึงถึงความรู้ความสามารถและความถนัดของครู
ผู้นั้นเลย หรือครูภาษาอังกฤษที่ผ่านการอบรมมาแล้ว โยกย้ายไปอยู่โรงเรียน
ใหม่ก็ไม่ได้อสอนวิชาภาษาอังกฤษอีก
 4. ปัญหาที่สำคัญมากอีกปัญหาหนึ่งก็คือการที่ครูภาษาอังกฤษที่ผ่านการ
อบรมแล้วยังคงยึดถือวิธีการ เรียนการสอนตามแบบ เกิมความความถนัดของตนเอง
โดยสรุปแล้ว ปัญหาที่มีผลกระทบต่อ การเรียนการสอนวิชาภาษาอังกฤษ
ก็คือครูสอนมีความรู้ทางคานเนื้อหาวิชาไม่แม่นยำพอ ไม่ทราบความถูกต้องในสิ่ง
ที่จะสอน คือความหมายของเนื้อหาวิชาอย่างผิดๆ (สุโร พงษ์ทอง เจริญ 2525 : 26)
โดยเฉพาะทางด้านการออกเสียงภาษาอังกฤษ ซึ่งเป็นปัญหาอย่างมากของครูสอน
เพราะในระดับชั้นเริ่มเรียนเช่นนี้ นักเรียนจะเป็นผู้เลียนแบบหรือเลียนเสียงภาษา
ต่างประเทศตามครู ดังนั้นครูจะคงเป็นแบบหรือเป็นตัวอย่างที่ดีให้แก่ นักเรียน
ถ้าครูพูดภาษาอังกฤษในสำเนียงที่ผิด นักเรียนก็จะเลียนเสียงที่ผิดและจะเป็นการ
ขาดในการที่จะแก้ไขให้ถูกต้อง เมื่อศึกษาต่อในชั้นสูงขึ้นไป หรือไม่สามารถจะนำ
ความรู้ที่ไ้รับไปเป็นพื้นฐานที่ดีในการประกอบอาชีพได้ (ระวีวรณ ศรีครามครัน
2521 : 93) และจากการสำรวจข้อมูลเบื้องต้นของผูวิจัยโดยการสัมภาษณ์ครู
สอนภาษาอังกฤษ ระดับประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร จำนวน 20 ท่าน
ถึงปัญหาที่ครูภาษาอังกฤษเหล่านั้นประสบอยู่ ซึ่งผูวิจัยได้กำหนดปัญหาออกเป็น
1. คานไวยากรณ
 2. คานคำศัพท์
 3. คานการเขียน

4. กานการออกเสียง

ซึ่งได้ผลสรุปออกมาว่าในกานไวยากรณ์ คำศัพท์และการเขียนในระดับชั้น ประถมศึกษาปีที่ 5 - 6 ไม่เป็นปัญหาสำหรับตัวครู จะมีปัญหาที่กานการออกเสียงภาษาอังกฤษของครู ที่ครูสอนภาษาอังกฤษดีกว่าเป็นปัญหามากกว่าอีก 3 ปัญหาข้างกน และถ้าจะมีการจัดการ เสริมสมรรถภาพครูภาษาอังกฤษแล้ว ครูเหล่านี้มีความต้องการรับการเสริมสมรรถภาพทางกานทักษะการออกเสียงมากที่สุด

ดังนั้นในการ เสนอรูปแบบการเสริมสมรรถภาพครูภาษาอังกฤษ ระดับประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานครนี้จึงมุ่งในประเด็นการเสริมสมรรถภาพทางกานการออกเสียงภาษาอังกฤษของครูสอนใหม่มีความสามารถในการสอนภายในชั้นเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น ซึ่งจะส่งผลให้นักเรียนได้รับสิ่งที่ถูกต้องในการเรียนภาษาอังกฤษเพื่อใช้เป็นพื้นฐานในการศึกษาต่อ หรือในการประกอบอาชีพได้

2. รูปแบบการเสริมสมรรถภาพครูภาษาอังกฤษ

จากการศึกษาหนังสือ บทความ เอกสาร การสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ ครูสอนภาษาอังกฤษ ผู้บริหารโรงเรียน ศึกษานิเทศก์ ตลอดจนครูมีส่วนร่วมในการจัดทำหลักสูตรและ เอกสารหลักสูตรภาษาอังกฤษ ตามหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 ถึงรูปแบบในการดำเนินการเสริมสมรรถภาพครูภาษาอังกฤษ โดยเน้นทักษะกานการออกเสียงภาษาอังกฤษ ซึ่งจากการศึกษาคังกล่าว พอสรุปใ้ควารูปแบบที่จะนำเสนอควรจะต้องคำนึงถึงสิ่งต่างๆ ดังนี้คือ

1. ระยะเวลาในการดำเนินการเสริมสมรรถภาพควรให้พอเหมาะ ไม่รบกวนเวลาในการปฏิบัติหน้าที่ประจำคือการสอนแก่นักเรียนของครู และเวลาส่วนตัวของครูให้มากนัก
2. รูปแบบการเสริมสมรรถภาพที่จะเสนอควรมีการดำเนินการอย่างต่อเนื่อง และมีการติดตามผล
3. ให้ครูได้รับความสะดวกในการเข้าร่วมในโครงการเสริมสมรรถภาพให้มากที่สุด
4. มุ่งแก้ปัญหาทุกระดับของครูประถมศึกษา กรุงเทพมหานคร ควรให้การสนับสนุน

5. ต้องคำนึงถึงผลที่ไ้ว่าจะคุ้มค่ากับการดำเนินการหรือไม่
เมื่อได้แนวทางต่างดังกล่าวนี้ ผู้วิจัยจึงได้ทำการศึกษารูปแบบที่จะทำการ
เสริมสมรรถภาพครูภาษาอังกฤษ โดยคำนึงถึงแนวทางต่างๆข้างตน ซึ่งสามารถสรุป
รูปแบบการที่จะทำการเสริมสมรรถภาพครูภาษาอังกฤษได้ 3 รูปแบบด้วยกัน คือ

1. รูปแบบการฝึกอบรม
2. รูปแบบการศึกษาค้นคว้าตนเอง
3. รูปแบบการเข้าศึกษาในบางรายวิชาประเภทไม่นับหน่วยกิตในสถาบัน

ระดับอุดมศึกษา

ในการนำเสนอรูปแบบทั้ง 3 นี้จะนำเสนอในรูปของโครงการ เพื่อความ
สะดวกของหน่วยงานที่จะนำรูปแบบไปดำเนินการ ซึ่งรายละเอียดของโครงการจะมี
ส่วนประกอบดังนี้

1. ชื่อโครงการ
2. หลักการและเหตุผล
3. วัตถุประสงค์ของโครงการ
4. ผู้เข้ารับการเสริมสมรรถภาพตามโครงการ
5. วิทยากร
6. สถานที่
7. ระยะเวลา
8. วิธีดำเนินการ
9. หลักสูตร
10. งบประมาณ
11. การประเมินและการติดตามผล

สำหรับรายละเอียดของรูปแบบที่ได้จัดทำเป็นรูปโครงการได้เสนอไว้ใน
ภาคผนวกทั้ง 3 รูปแบบ

2.1 รูปแบบการฝึกอบรม

การกำหนดรูปแบบการฝึกอบรมขึ้นมา เพื่อเสริมสมรรถภาพครูภาษาอังกฤษ
ระดับประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานครนี้ ได้ประมวลจากการศึกษาหนังสือ

เอกสารงานวิจัย บทความ และแนวทางในการแก้ปัญหาครูสอนภาษาอังกฤษ ตามหลักสูตรใหม่ ของกระทรวงศึกษาธิการ รวมทั้งจากการสัมภาษณ์ครูสอนภาษาอังกฤษผู้บริหารโรงเรียน ศึกษานิเทศก์ ตลอดจนผู้มีส่วนร่วมในการจัดทำหลักสูตรและเอกสารหลักสูตรภาษาอังกฤษตามหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 จากแนวทางต่างๆดังกล่าว ผู้วิจัยจึงได้กำหนดรูปแบบการเสริมสมรรถภาพครูภาษาอังกฤษ รูปแบบที่ 1 ขึ้น คือการจัดการฝึกอบรมระยะสั้น ซึ่งรูปแบบนี้จะสอดคล้องกับหลักการของการศึกษานอกระบบ ดังที่ เชฟฟิลด์และดีจามา (Sheffield Diejomaoh 1972 : 11) กล่าวว่า การศึกษานอกระบบครอบคลุมการฝึกอบรม และการสอนนอกระบบชั้นเรียนเกือบทั้งหมด เพื่อให้ผู้ที่ไม่มีโอกาสเรียนในระบบโรงเรียนได้มีโอกาสศึกษาเล่าเรียน หรือให้ผู้จบการศึกษาจากระบบโรงเรียนแล้วได้มีโอกาสหาความรู้และได้รับการฝึกฝนเพิ่มเติมโดยเฉพาะสำหรับการที่จะไปประกอบอาชีพ และสำหรับผู้ที่กำลังปฏิบัติงานอยู่ได้มีโอกาสศึกษาเพิ่มเติมเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงาน ซึ่งสอดคล้องกับสุนทร สุนันทชัย (อ้างถึงใน บุนงา วัชนะ 2521 : 11) กล่าวว่า การศึกษานอกระบบหรือการศึกษาต่อเนื่อง เป็นการจัดการศึกษาที่สืบเนื่องมาจากการศึกษาในระบบโรงเรียนตามปกติในระดับใดระดับหนึ่งก็ได้ คืออาจจัดในลักษณะของการให้การอบรมระยะสั้นหรือยาว หรือจัดเป็นหลักสูตรพิเศษขึ้นมาก็ได้ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเพิ่มพูนความรู้และทักษะให้มากขึ้นกว่าที่เคยได้รับจากการศึกษาในระบบปกติ หรือบางทีเป็นการจัดเพื่อเพิ่มทักษะทางด้านวิชาชีพแขนงต่างๆที่คนปฏิบัติอยู่ อาจจัดในรูปของ In - Service Training ก็ได้ สำหรับรูปแบบการเรียนรู้ โดยการฝึกอบรมจะมีลักษณะเป็นกลุ่ม ซึ่งมีลักษณะการเรียนรู้หลายลักษณะควบคู่กัน วิชา พุ่มไพศาล (2523 : 76 - 79) ได้กล่าวถึงรูปแบบการเรียนรู้แบบเป็นกลุ่ม คือ

1. กลุ่มปฏิบัติการ (Work Shop) หมายถึงการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เป็นกลุ่มใหญ่ในระยะสั้นและมีกิจกรรมหลายอย่างเข้าด้วยกัน ได้แก่ กิจกรรมการพบกันในกลุ่มใหญ่ เช่นวิธีการที่ใช้ในกลุ่มใหญ่โดยการบรรยาย การอภิปราย และรวมทั้งกิจกรรมการสนทนาการควย ช่วงเวลาของกลุ่มปฏิบัติการ อาจใช้ระยะเวลาตั้งแต่ 1 - 7 วัน และส่วนมากผู้เข้าร่วมประชุมจะพักในที่ ๆ จัดการประชุมปฏิบัติการนั้น

2. การประชุมสัมมนา (Seminar) การประชุมสัมมนาเป็นหัวใจสำคัญของการศึกษานอกระบบในอันที่จะทำให้โปรแกรมการศึกษา เป็นไปตามเป้าหมาย ควบการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ และร่วมกันแก้ปัญหา

3. การอภิปรายกลุ่ม (Discussion Group) คือการจัดกลุ่มบุคคลให้มีโอกาสพบปะและอภิปรายแบบไม่เป็นทางการในหัวข้อที่สมาชิกทุกคนมีส่วนเกี่ยวข้องของเพื่อสร้างกลุ่มผู้นำให้เกิดขึ้น เพื่อศึกษาปัญหาและหาวิธีการแก้ปัญหานั้นๆ พร้อมกันวางแผนปฏิบัติการ เพื่อเปลี่ยนทัศนคติควมการวิภาษ และการศึกษาข้อมูลต่างๆ การอภิปรายกลุ่มเปิดโอกาสให้ทุกคนมีส่วนร่วมเป็นการช่วยให้เกิดการตกลงควมมติของคนส่วนใหญ่ตามระบอบประชาธิปไตย เป็นการรวมพลังความสามารถ พลังความรู้ และประสบการณ์ของทุกคน เพื่อให้เป้าหมายบรรลุร่วมกัน

4. การระดมพลังสมอง (Brain Storming) การระดมพลังสมอง เป็นเทคนิคเพื่อสร้างความคิดริเริ่มก่อนลงมือปฏิบัติการ สมาชิกทุกคนได้ออกความคิดเห็นโดยไม่คำนึงว่าความคิดเห็นนั้นๆจะใช่หรือไม่ ควรกระตุ้นให้สมาชิก แสดงความคิดเห็นให้มากที่สุด เพื่อส่งเสริมความคิดเชิงปฏิบัติของแต่ละบุคคล เพื่อคลี่คลายปัญหาที่หาข้อยุติไม่ได้ เพื่อส่งเสริมให้เกิดความคิดริเริ่ม ผู้มีส่วนร่วมจะรู้สึก คั้นเค้นต่อการแสดงออกโดยเสรี สมาชิกทุกคนมีส่วนร่วมอย่างทั่วถึง

5. การอภิปรายเป็นคณะ (Panel Discussion) คือการจัดกลุ่มบุคคลตั้งแต่ 4 - 8 คน ซึ่งมีความรู้พิเศษในเรื่องที่จะอภิปรายโดยมีการพูดคุยอย่างมีระเบียบในหัวข้อที่มอบหมายให้ ความมุ่งหมายเพื่อศึกษาสภาพหรือปัญหาของเรื่องที่น่ามาอภิปราย เพื่อให้ผู้ฟังเข้าใจในแงต่างๆของเรื่องนั้นๆ เพื่อพิจารณาข้อดีข้อเสียในการที่จะดำเนินการใดๆ การจัดอภิปรายเป็นคณะเป็นการสร้างความสัมพันธ์อย่างไม่เป็นทางการ ระหว่างผู้อภิปรายกับผู้ฟัง การเปลี่ยนหน้ากันพูด และความคิดเห็นที่แตกต่างกันช่วยใหญ่ผู้ฟังค้นคว้าอยู่เสมอ

6. การบรรยายเป็นชุดโดยผู้ทรงคุณวุฒิ (Symposium) คือการเตรียมปรารถนาเป็นช่วงๆโดยบุคคลตั้งแต่ 2 - 5 คน ซึ่งมีความเชี่ยวชาญเฉพาะด้านของเรื่องเดียวกัน การบรรยายนั้น ควรจะใช้เวลาประมาณ 10 - 25 นาทีต่อคน ความมุ่งหมายเพื่อเสนอความรู้ใหม่โดยวิธีย่อและต่อเนื่องกันอย่างมีเหตุผล เป็นการเสนอข้อคิดเห็นในหลายๆแง่ต่อปัญหาที่กำลังศึกษาอยู่

7. การแสดงบทบาทสมมติ (Role Playing) ผู้เข้าร่วมแสดงบทบาทหรือชีวิตจริงต่อหน้ากลุ่ม จะต้องไม่มีบทเขียน และไม่เตรียมคำตอบไว้ล่วงหน้า เสร็จแล้วให้กลุ่มอภิปรายข้อคิดเห็นจากการแสดงต่อสภาพปัญหาที่กำลังพิจารณาอยู่ เพื่อวิเคราะห์ปัญหา ทาวิชันแอกและช่วยให้เกิดความเข้าใจอย่างลึกซึ้งต่อทัศนคติที่แตกต่างกันจากผู้เข้าร่วมทั้งหลาย เป็นวิธีช่วยทำให้เกิดการอภิปรายจากบทบาทที่แสดงไปแล้วนั้น และเป็นการเสนอแนะทางที่จะแก้ปัญหา

8. การไขกรณีตัวอย่าง (Case Study) กรณีตัวอย่างคือรายละเอียดของเหตุการณ์ที่นำมาเสนอต่อผู้ฟังโดยปากเปล่า หรือขอเขียน หรือฟิล์มภาพยนตร์ หรือทั้ง 3 วิธี ความมุ่งหมายเพื่อเสนอรายละเอียดของปัญหาหนึ่งที่เกี่ยวของกับกลุ่มเพื่อศึกษาวิธีแกไขปัญหาที่คล้ายคลึงกันซึ่งกลุ่มกำลังเผชิญ เพื่อเป็นการสอนกระบวนการแก้ปัญหา เป็นการให้รายละเอียดของเรื่องที่เรากำลังศึกษาอยู่ ช่วยให้ผู้เรียนได้เห็นแนวทางแกไขหลายๆทางต่อปัญหานั้นๆ และทำให้ผู้เข้าร่วมมีความคิดวิเคราะห์ และทักษะในการแก้ปัญหา

9. การทำงานในรูปคณะกรรมการ (Committee) การทำงานในรูปคณะกรรมการนั้น ประกอบด้วยกลุ่มบุคคลกลุ่มเล็กๆ เพื่อทำหน้าที่บางประการที่ไม่สามารถจักให้ทุกคนในกลุ่มใหญ่ได้ การจักแบ่งงานให้ทำในรูปคณะกรรมการนี้ทำได้หลายรูปแบบ เช่น จักเป็นรูปกรรมการบริหาร กรรมการเฉพาะกิจ ฯลฯ ความมุ่งหมายเพื่อจางแผนเฉพาะกิจกรมตอนใดตอนหนึ่ง หรือวางแผนระยะยาว เพื่อทำหน้าที่เป็นคณะที่ปรึกษา เพื่อศึกษาปัญหาเฉพาะ เพื่อเผยแพร่หรือประชาสัมพันธ์กิจการ หรือเพื่อประเมินผลงานที่เ้าทำไปแล้ว การทำงานในระบบกรรมกรานั้น เป็นการฝึกผู้นำในอนาคตได้อย่างดีด้วย

10. การสาธิต (Demonstration) คือการเสนอวิธีการทำงานหรือกระบวนการทำสิ่งใดสิ่งหนึ่ง โดยปกติเมื่อสาธิตแล้วก็จะให้ผู้ชม หรือผู้เรียนได้ทดลองปฏิบัติตามขั้นตอนที่สาธิตให้ชมแล้วนั้นต่อไปโดยมีผู้ควบคุมหรือแนะนำอย่างใกล้ชิด แล้วก็ศึกษาค้นคว้าการอภิปราย ความมุ่งหมายก็เพื่อสอนวิธีทำหรือวิธีปฏิบัติหรือแสดงเทคนิคใหม่ๆ เป็นการจูงใจให้เชื่อหรือศรัทธาคอยผลิตใหม่ๆหรือความคิดใหม่ๆ

11. การจักทัศนศึกษา (Field Trip or Tour)

เพื่อให้กลุ่มไคชมสิ่งของหรือสถานที่ที่น่าสนใจ อันเป็นประสบการณ์ตรงในการศึกษา การจัดทัศนศึกษาจะจัดเป็นระยะสั้น เพื่อไปเยี่ยมชมที่แห่งเดียวหรือไปหลายวัน เพื่อชมหลายสิ่งในหลายสถานที่ก็ได้ เพื่อให้โอกาสได้ประสบการณ์ในสิ่งซึ่งอาจนำมาแสดงหรือสอนในสถานที่เรียนตามปกติไม่ได้ เป็นการยั่วให้เกิดความสนใจอย่างแท้จริงคือสภาพหรือปัญหาที่จะต้องศึกษาอย่างลึกซึ้ง เพื่อให้เห็นผลของการปฏิบัติอย่างแท้จริง ในสภาพและสิ่งแวดล้อมนั้นๆ เพื่อให้เห็นความสัมพันธ์ระหว่าง ทฤษฎีกับการปฏิบัติคือปัญหาหนึ่งๆ สำหรับรูปแบบการ เสริมสมรรถภาพครูภาษาอังกฤษ ระดับประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร โดยการฝึกอบรมนี้จะใช้วิธีการแบบ กลุ่มปฏิบัติการ (Work Shop) การอภิปรายกลุ่ม (Discussion Group) การระดมพลังสมอง (Brain Storming) การบรรยายเป็นชุดโดยผู้ทรงคุณวุฒิ (Symposium) การสาธิต (Demonstration) ประกอบกันเป็นหลักสูตรการฝึกอบรม

การพัฒนาหลักสูตรการฝึกอบรม

กระบวนการในการพัฒนาหลักสูตรการฝึกอบรมเพื่อเสริมสมรรถภาพครู ภาษาอังกฤษ นี้ผู้วิจัยได้ดำเนินการ เป็นสามขั้นตอนควบกัน คือ

1. ขั้นสำรวจ จากการศึกษาคุณค่าจากเอกสาร หนังสือและงานวิจัย ที่เกี่ยวข้อง เช่น ทฤษฎีการพัฒนาหลักสูตร หลักการและรูปแบบของการฝึกอบรมครู ประจำการ การสัมภาษณ์ครูภาษาอังกฤษ ผู้บริหารสถานศึกษา ผู้ทรงคุณวุฒิทางการ เรียนการสอนภาษาอังกฤษ และผู้มีส่วนร่วมในการจัดทำหลักสูตรภาษาอังกฤษ

2. ขั้นพัฒนาหลักสูตร เมื่อได้ข้อมูลพื้นฐานตามที่ต้องการแล้ว ผู้วิจัยได้ใช้ ความรู้ที่ได้มา เป็นหลักและแนวทางในการพัฒนาหลักสูตรการฝึกอบรมครู

3. ขั้นประเมินผลหลักสูตร ผู้วิจัยได้วางแนวทางการประเมิน เป็น 3 แนวทาง คือ

3.1 การประเมินโดยผู้ทรงคุณวุฒิ

3.2 การประเมินโดยผู้บริหารโรงเรียนและครูภาษาอังกฤษ

3.3 การประเมินโดยการทดลองใช้หลักสูตรกับครูภาษาอังกฤษในบาง ส่วนที่สามารถดำเนินการได้

การกำหนดจุดมุ่งหมายของหลักสูตร

การกำหนดจุดมุ่งหมายของหลักสูตรการฝึกอบรมครูภาษาอังกฤษนี้ ได้แบ่งออกเป็น 2 ลักษณะคือ

1. จุดมุ่งหมายหลัก เป็นจุดมุ่งหมายที่เน้นถึงการนำไปใช้หรือการประยุกต์อย่างกว้างๆ และแสดงถึงคุณภาพของผลผลิตขั้นสุดท้ายที่จะได้จากการใช้หลักสูตรนี้
2. จุดมุ่งหมายย่อย เป็นจุดมุ่งหมายที่แตกออกมาจากจุดมุ่งหมายหลัก จุดมุ่งหมายย่อยนี้จะเป็นส่วนที่กำหนดความถี่เข้ารับการฝึกอบรมจะต้องมีการเรียนรู้ หรือมีพฤติกรรมอย่างไรบ้าง การกำหนดเกี่ยวกับเนื้อหาวิชา กิจกรรมการฝึกอบรม สื่อการฝึกอบรม การวัดและการประเมินผลการฝึกอบรมให้เป็นไปตามจุดมุ่งหมายของการฝึกอบรม จุดมุ่งหมายย่อยจะเขียนไว้ในลักษณะของจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรม ซึ่งจะกำหนดไว้ว่าผู้รับการฝึกอบรมจะต้องเกิดการเรียนรู้ หรือมีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมอย่างไรบ้าง มากน้อยเพียงใด เป็นการช่วยให้สามารถประเมินผลการฝึกอบรมได้อย่างเที่ยงตรง และใกล้ชิดกับจุดมุ่งหมายย่อยให้ต่อเนื่องกัน ซึ่งจะช่วยให้ผู้นำหลักสูตรไปปฏิบัติหรือผู้ให้การฝึกอบรม เข้าใจตรงกันว่า พฤติกรรมใดควรพัฒนาจนหลัง เพื่อให้การฝึกอบรมประสบผลสำเร็จตามจุดมุ่งหมายหลักที่ตั้งไว้ให้มากที่สุด จุดมุ่งหมายย่อยจะเปรียบได้กับจุดมุ่งหมายของการเรียนการสอนที่ปรากฏในหลักสูตรทั่วไป

การจัดเนื้อหาวิชาเข้าในหลักสูตร

การจัดเนื้อหาวิชาเข้าในหลักสูตรจะเป็นการประมวลเนื้อหาทางคำนเสียงภาษาอังกฤษที่เป็นปัญหาจากหนังสือแบบเรียน English 9 is Fun ทั้ง 4 เล่ม โดยจะเน้นการฝึกเป็นรูปประโยคและบทสนทนา โดยจะชี้ให้เห็นถึงปัญหาและวิธีการที่ถูกต้อง ซึ่งจะสอดคล้องกับแนวการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร (Communicative Approach) ตามหลักสูตรภาษาอังกฤษ ระดับประถมศึกษา พุทธศักราช 2523 คือ

1. การสอนเน้นให้ผู้เรียนใช้ภาษาได้ ภาษาที่อยู่ในบทเรียนเป็นภาษาที่มีความหมายและใช้ใ้จริงในการสื่อสารด้วยภาษาอังกฤษ
2. สร้างทัศนคติที่ดีต่อการเรียนภาษาอังกฤษ เนื้อหาทุกตอนที่นักเรียนได้รับการฝึกนั้น นักเรียนเกิดความรู้สึกว่าตนมีความสามารถในการใช้ภาษาที่ตนเรียนมาได้ อย่างแท้จริง

3. นักเรียนรู้สึกว่าคุณมีความสำคัญ เพราะในการสอนนั้นถือว่านักเรียนเป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญที่สุด นักเรียนทำงานเป็นกลุ่มเพื่อฝึกและใช้ภาษา จึงรู้สึกว่าคนอยู่กับเพื่อนไม่กลัวอายุที่จะพูดคุยๆ ในบางครั้งครูมีหน้าที่ในฐานะเป็นผู้จัดกิจกรรม ผู้ให้คำอธิบายว่ากิจกรรมนั้นๆนักเรียนจะคงทำอะไรบ้าง และเป็นผู้แนะนำในการฝึกภาษา

4. นักเรียนเกิดความสนุกสนานเพลิดเพลิน เพราะการเรียนการสอนดำเนินไปโดยอาศัยกิจกรรมเป็นสื่อในการเรียน นักเรียนฝึกใช้ภาษาเพื่อสอบถามเรื่องราวที่ตนจะทราบ ใช้ภาษาเพื่อค้นหาหรือประคิษฐ์สิ่งของ และเพื่อทำการติดต่อกับผู้อื่น

5. นักเรียนเข้าใจความหมายของภาษา และสามารถใช้ภาษาที่เหมาะสมกับสถานการณ์ใดก็ตามที่ (สุโร พงษ์ทองเจริญ 2525 : 24 - 25)

นอกจากนี้ในการจัดเนื้อหาวิชาเขาในหลักสูตรก็ยังคงคำนึงถึงหลักในการเลือกเนื้อหาวิชาซึ่ง ช่าง บัณฑิต (2504 : 20 - 22) เสนอไว้ คือ

1. หลักเกี่ยวกับความสำคัญ (The Principle of Significance to field Organized Knowledge) หลักนี้หมายความว่าก่อนจะนำเนื้อหาวิชาใดเข้าบรรจุในหลักสูตร ต้องพิจารณาว่าเนื้อหาวิชานั้นสำคัญและจำเป็นเพียงใด เช่นสำคัญในกานการเป็นพื้นฐานของการศึกษาหาความรู้ในขั้นสูงต่อไปหรือสำคัญในกานที่ทำให้เกิดความเข้าใจในเรื่องราวที่คงการศึกษาหรือสำคัญในกานที่จะช่วยในการศึกษาของ เด็กดำเนินไปตามความมุ่งหมาย

2. หลักเกี่ยวกับประโยชน์ (The Principle of Utility) หมายถึงการนำเอาไปใช้ในชีวิตประจำวัน ต้องคำนึงถึงว่าวิชานั้นๆจะสร้างพัฒนาการให้แก่ผู้เรียนในกานใดและอย่างไร ประโยชน์ในผลในปัจจุบันอย่างไร ปริมาณของประโยชน์ที่จะได้รับมีมากน้อยเพียงใดทั้งในแง่ปริมาณและคุณภาพ

3. หลักเกี่ยวกับความสนใจของผู้เรียน (The Principle of Interest) หมายความว่าต้องคำนึงถึงประสบการณ์ ปัญหา และความมุ่งหมายของผู้เรียน กล่าวคือควร เป็นสิ่งที่ช่วยแก้ปัญหาในปัจจุบันและช่วยในการวางแนวทางสำหรับชีวิตในอนาคต ใคควย เป็นการสนองความตองการของผู้เรียน

และเกณฑ์ในการเลือกเนื้อหาวิชาของ โรเบิร์ต กาก์นีย์ (Robert Gagné)
 (อางจาก ทิศนา ขนมนน 2517 : 32 - 38) คือ เกณฑ์ความรู้ที่เน้นหัวใจของสาระ
 (Disciplined Inquiry) การจะเลือกเนื้อหาวิชาใดควรจะเลือกหัวใจของ
 สาระนั้นมาสอน ซึ่งหัวใจของสาระนั้นจะเป็นตัวแทนของความรู้ในเรื่องนั้นๆ ทั้งหมด

และเกณฑ์ในการเลือกเนื้อหาวิชาของ สุมิตร คุณานุก (2518 : 90 - 98)
 โดยวิธีใช้ความคิดเห็นส่วนรวม (Consensual Procedure)
 เป็นวิธีที่มุ่งหาทางรวบรวมความคิดของคนหลายๆอาชีพ หลายสาขาวิชาเกี่ยวกับ
 เนื้อหาที่ควรบรรจุไว้ในหลักสูตร โดยใช้วิธีการต่างๆในการรวบรวมข้อมูล เช่น
 การใช้แบบสอบถาม การสัมภาษณ์ หรือการอภิปรายกลุ่มย่อย วิธีการใช้ความคิดเห็น
 ส่วนรวมนี้ถ้าจะให้โดยผลเป็นที่เชื่อถือได้แล้วควรใช้ควบคู่ไปกับวิธีใช้ความคิดเห็นตัดสิน
 (Judgmental Procedure) คือการใช้ความคิดเห็นของผู้มีส่วนร่วม
 ในการพัฒนาหลักสูตร บุคคลเหล่านี้จะมาร่วมกันอภิปราย ใช้ความรู้ ความคิดเห็น
 ของตนเองเป็นเกณฑ์ที่จะตัดสินว่า เนื้อหาสาระใดควรหรือไม่ควรนำมาบรรจุลง
 ในหลักสูตร

กิจกรรมการฝึกอบรม กระบวนการที่สำคัญของการพัฒนาหลักสูตรอีก
 กระบวนการหนึ่งก็คือการคิดหาถึงกระบวนการ เรียนรู้และวิธีการสอนแบบต่างๆเพื่อ
 นำมาใช้เป็นแนวทางในการคัดเลือกประสบการณ์การเรียนที่มีคุณค่าแก่ผู้เรียน และ
 สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายและเนื้อหาวิชาที่กำหนดไว้ (Taba 1962 : 345 - 379)
 โดยที่ประสบการณ์การเรียนที่จัดขึ้น เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ นั้นเป็นวิธีการ (Means)
 ที่จะนำไปสู่จุดหมายปลายทางที่ต้องการ (Emans 1973 : 33 citing Tyler 1947)

สำหรับกิจกรรมการฝึกอบรมที่กำหนดไว้ในหลักสูตรการฝึกอบรมนี้กำหนด
 ขึ้นโดยพิจารณาถึงประสิทธิภาพที่จะทำให้ผู้รับการอบรมเกิดสมรรถภาพหรือมีการเปลี่ยนแปลง
 พฤติกรรมตามที่ระบุไว้ในจุดมุ่งหมายหลักและจุดมุ่งหมายย่อยเป็นสำคัญ กิจกรรม
 การฝึกอบรมจะ เน้นการฝึกทักษะทางด้านการออกเสียงภาษาอังกฤษที่เป็นปัญหาจาก
 หนังสือแบบเรียน English Is Fun ทั้ง 4 เล่ม โดยตัวกิจกรรม
 จะแบ่งกลุ่มในการฝึก การทำงาน ซึ่งเป็นกิจกรรมการฝึกอบรมที่ในการวิจัยของ
 Nation Foundation for Education Research in England and Wales
 พบว่าเป็นกิจกรรมการฝึกอบรมที่ครูพอใจ (Brain 1969 : 76)

ซึ่งจะตรงกับแนวการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร (Communicative Approach) คือยึดผู้เรียนและกิจกรรมเป็นศูนย์กลางในการสอนตามแนวคิดในการจัดทำหลักสูตรภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษา ปี 2523 (วิชาการ, กรม. 2525 : 17) ซึ่งมีหลักการใหญ่ๆ คือ

1. ปริมาณของเนื้อหาที่เรียนไม่สำคัญเท่ากับความสามารถในการใช้ภาษาได้อย่างแท้จริง และทัศนคติที่ดีต่อภาษาอังกฤษ

2. ในการสอนนั้นผู้เรียนเป็นผู้ที่มีบทบาทมากที่สุด ผู้เรียนทำงานเป็นกลุ่มเพื่อฝึกและใช้ภาษาอย่างเต็มที่ ผู้สอนมีหน้าที่ในการจัดกลุ่มและป้อนงานให้แก่กลุ่มทำ

3. การเรียนการสอนดำเนินไปโดยอาศัยกิจกรรมเป็นสื่อในการเรียน ผู้เรียนฝึกใช้ภาษาเพื่อค้นหาหรือประจักษ์รู้อะไรบางอย่าง เพื่อสอบถามเรื่องราวที่ต้องการทราบหรือเพื่อจะแสดงความคิดเห็นในสถานการณ์ต่างๆ ผู้สอนมีบทบาทในฐานะผู้จัดกิจกรรมผู้ให้คำอธิบายว่ากิจกรรมนั้นๆผู้เรียนต้องทำอะไรบ้างและเป็นผู้แนะนำในการฝึกภาษา

4. การประเมินผลการเรียนของผู้เรียน วัดได้จากกรณีที่นักเรียนสามารถใช้ภาษาในสถานการณ์ต่างๆที่คล้ายกับสถานการณ์ที่ตนประสบในการเรียน

สื่อในการฝึกอบรม สื่อการเรียนการสอนนับว่าเป็นสิ่งที่จำเป็นมากอย่างหนึ่งในการเรียนการสอน เพราะเป็นตัวกลางที่จะถ่ายทอดสาระที่จะเรียนไปสู่ผู้เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ การเลือกสื่อเหล่านั้นก็พอ การเลือกสื่อการเรียนการสอนที่ดีและสำคัญยิ่งก็คือ การเลือกสื่อที่สามารถสนับสนุนให้เกิดการเรียนรู้ตามความต้องการของวัตถุประสงค์ของการสอนได้มากที่สุดเท่าที่จะสามารถกระทำได้ในการสอนครั้งหนึ่งๆ (จารึก ชุภิตคិតกุล 2520 : 169) ในการอบรมครูประจำการก็เช่น เกี่ยวกับการเรียนการสอนโดยทั่วไปที่ควรวินิจฉัยอุปกรณหรือสื่อการฝึกอบรมประกอบไปในการฝึกอบรมควย (Mannan 1967 : 68) เพื่อช่วยให้การฝึกอบรมประสบผลสำเร็จตามจุดหมายที่ตั้งไว้ได้ง่ายและรวดเร็วขึ้น นอกจากนั้นยังเป็นเครื่องเร้าและกระตุ้นความสนใจของผู้รับการฝึกอบรมควย

สื่อการฝึกอบรมที่จะใช้ในการฝึกทักษะการออกเสียงตามหลักสูตรนี้จะเป็นสื่อที่จัดทำโดยง่ายหรือหาได้ง่าย เช่น แผนภูมิ บัตรงาน เอกสารประกอบ

และเนื่องจากหลักสูตร เน้นทางด้านการออกเสียงซึ่งจะ เน้นการฝึกเสียงจากเจ้าของภาษาอย่างแท้จริง แต่การที่จะให้มีชาวต่างประเทศเจ้าของภาษาในการอบรมทุกครั้ง ก็คง เป็นไปโดยยากสำหรับผู้ที่จะนำเอารูปแบบไปดำเนินการ ดังนั้นผู้วิจัยจึงใช้เทปที่บันทึกเสียงเจ้าของภาษา เป็นหลักในการฝึกอบรมเพื่อให้ผู้เข้ารับการอบรมได้ฟังเสียงที่แท้จริงของเจ้าของภาษา ซึ่งจากผลงานการวิจัยของสถาบันภาษามัจจุบันในประเทศญี่ปุ่น (The Modern Institute, 1965: 7 - 53)

ไคทำการทดลองสอนภาษาอังกฤษกับเด็กเกรด 4 ในโรงเรียนประถมศึกษา กลุ่มตัวอย่าง 160 คน แบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม คือกลุ่มทดลอง 80 คน และกลุ่มควบคุม 80 คน ในแต่ละกลุ่มมีนักเรียนชายและหญิง 40 คนเท่าๆกัน โดยดำเนินการดังนี้ คือ

กลุ่มทดลองสอนด้วยเทปบันทึกเสียงเจ้าของภาษา และมีครูญี่ปุ่นซึ่งมีความรู้ภาษาอังกฤษก็ดำเนินการสอน กลุ่มควบคุมสอนด้วยครูเจ้าของภาษาและครูญี่ปุ่นชุกเกี่ยวกับที่สอนกลุ่มทดลองแต่ไม่มีเทปช่วยสอน บทฝึกมีทั้งหมด 40 ชุด ใช้เวลาชุดละ 20 นาที รวมเวลาที่ใช้สอนทั้งสิ้น 13 ชั่วโมง 20 นาที จากผลการทดสอบ ปรากฏว่ากลุ่มทดลองที่ใช้เทปช่วยสอนควรมีผลสัมฤทธิ์ในด้านการรับรู้ดีกว่ากลุ่มควบคุม แต่ความแตกต่างระหว่างสองกลุ่มไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

และสถาบันเดียวกันนี้ยังไคทำการค้นคว้าวิจัยเรื่องการสอนออกเสียงภาษาอังกฤษ (Pronunciation) กับเด็กญี่ปุ่นชั้นเกรด 6 จำนวน 80 คน โดยแบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม คือกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม กลุ่มละ 40 คน ในแต่ละกลุ่มมีนักเรียนชาย 20 คน และนักเรียนหญิง 20 คนเท่ากัน กลุ่มทดลองสอนด้วยเทปบันทึกเสียงเจ้าของภาษาและมีครูญี่ปุ่นซึ่งมีความรู้ภาษาอังกฤษก็คอยช่วยอธิบายสิ่งที่จำเป็นเพิ่มเติม กลุ่มทดลองสอนด้วยครูเจ้าของภาษา และครูญี่ปุ่นชุกเกี่ยวกับที่สอนกลุ่มทดลอง แต่ไม่มีเทปช่วยการสอน การทดลองนี้ใช้บทฝึก 30 ชุด แต่ละชุดกินเวลา 15 นาที รวมเวลาที่ใช้ในการฝึกทั้งสิ้น 7 ชั่วโมง 30 นาที ผลจากการทดสอบปรากฏว่า กลุ่มทดลองซึ่งใช้เทปช่วยสอนมีผลสัมฤทธิ์ในด้านการรับรู้ (Perception) และการออกเสียงเลียนแบบภาษาอังกฤษ (Mimicry) ได้ดีกว่ากลุ่มควบคุมซึ่งไม่มีเทปช่วยสอน แม้ว่าความแตกต่างระหว่างสองกลุ่มจะไม่มีนัยสำคัญทางสถิติก็ตาม

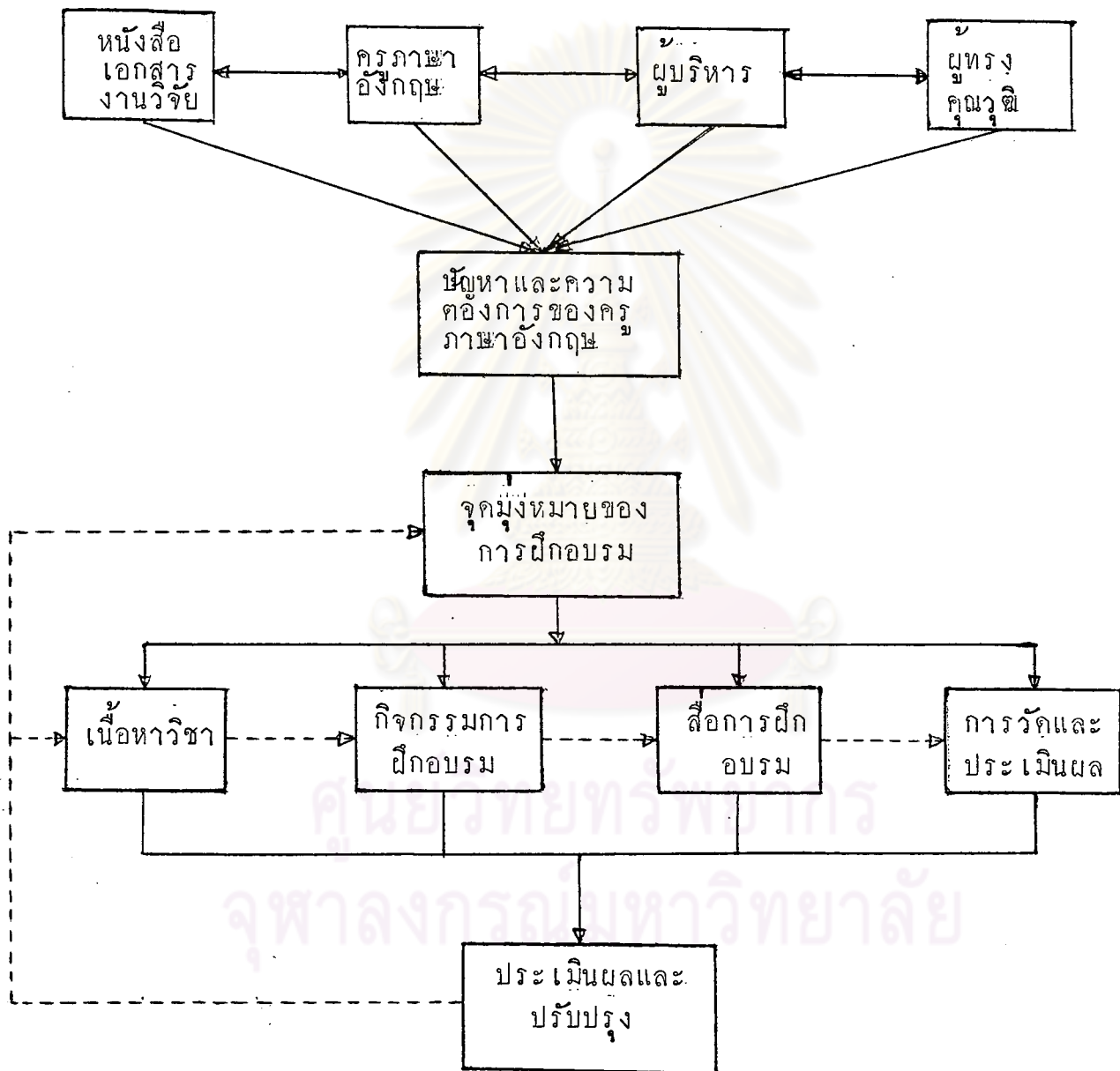
และจากผลงานการวิจัยของสิทธิชัย ชาทานิกิ (2517 : 64)

โครงการทดลองสอนเสียงทาบหลังสองเสียงในภาษาอังกฤษที่เป็นปัญหาสำหรับคนไทย โดยแบ่งนักเรียนออกเป็น 3 กลุ่ม กลุ่มที่ 1 ให้เรียนกับครูไทยที่ผ่านการฝึกอบรมด้านเสียงภาษาอังกฤษจากสถาบันภาษาต่างประเทศมาแล้ว กลุ่มที่ 2 ให้เรียนกับครูไทยโดยใช้ห้องปฏิบัติการทางภาษาซึ่งใช้เทปบันทึกเสียงเจ้าของภาษาเป็นหลักในการเรียน กลุ่มที่ 3 ให้เรียนกับครูเจ้าของภาษา ผลการวิจัยระหว่างครูไทยสองคนกับครูเจ้าของภาษาไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งผลจากการวิจัยดังกล่าวมานี้ชี้ให้เห็นว่าการใช้เทปบันทึกเสียงเจ้าของภาษาในการสอนภาษาอังกฤษก็ให้ผลไม่แตกต่างไปจากการที่ใช้ตัวบุคคลเจ้าของภาษา เช่นกัน

การวัดและประเมินผลการฝึกอบรม องค์ประกอบของหลักสูตรที่มีความสำคัญมากและจะขาดเสียมิได้อีกส่วนหนึ่ง ก็คือการประเมินผลหลักสูตรซึ่งเป็นการค้นหาคำตอบว่าหลักสูตรสัมฤทธิ์ผลตามที่กำหนดไว้ในจุดมุ่งหมายหรือไม่ มากน้อยเพียงใด และอะไรเป็นสาเหตุ (สุมิตร คุณานุกร 2518 : 5-9) บุญชม ไชยโกษี (2513 : 22 - 28) กล่าวว่า การจัดการฝึกอบรมครูประจำการ ควรจะมีการวัดและประเมินผลโดยคือนื่องและสม่ำเสมอทั้งนี้จำเป็นจะต้องมีการวางแผนในการวัดและประเมินผลอย่างมีประสิทธิภาพ

การวัดและประเมินผลการฝึกอบรม ซึ่งเป็นองค์ประกอบหนึ่งของหลักสูตร การฝึกอบรมเพื่อเสริมสมรรถภาพครูภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานครนี้ จะทำการวัดและประเมินว่าหลังจากที่ผ่านกระบวนการฝึกอบรมตามหลักสูตรไปแล้ว ใ้มีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมหรือมีสมรรถภาพด้านทักษะการออกเสียงตามที่กำหนดไว้ในจุดมุ่งหมายของการฝึกอบรมหรือไม่ มากน้อยเพียงไร เพื่อที่จะได้ปรับปรุงแก้ไขส่วนที่บกพร่องได้อย่างถูกต้อง ดังนั้นการพัฒนาองค์ประกอบด้านการวัดและประเมินผลการฝึกอบรมตามหลักสูตรการฝึกอบรมนี้จึงยึดจุดมุ่งหมายของการฝึกอบรมเป็นหลักโดยพัฒนาให้สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายย่อยของการฝึกอบรมเป็นรายข้อ เทคนิคและเครื่องมือในการวัดผลการฝึกอบรมส่วนมากเป็นการทดสอบทั้งการทดสอบข้อเขียนและการสอบปากเปล่า การตรวจผลงานหรือผลการฝึกปฏิบัติของผู้เข้ารับการอบรมซึ่งสอดคล้องกับจุดมุ่งหมายย่อยของการฝึกอบรมที่เน้นในการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมเกี่ยวกับสมรรถภาพด้านการออกเสียงภาษาอังกฤษของผู้เข้ารับการฝึกอบรม

กระบวนการพัฒนาหลักสูตรการฝึกอบรมของรูปแบบการเสริมสมรรถภาพ
ครูภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร

สำหรับรายละเอียดของรูปแบบโคเซ็นอไวท์หน้า 122

2.2 รูปแบบการศึกษาด้วยตนเอง

ในการกำหนดรูปแบบการ เสริมสมรรถภาพครูภาษาอังกฤษโดยการศึกษาด้วยตนเองนี้ ได้วิเคราะห์แนวความคิดมาจากการศึกษาหนังสือ เอกสาร บทความ การสัมภาษณ์ ครูผู้สอนภาษาอังกฤษ ผู้บริหารโรงเรียน ศึกษานิเทศก์ ตลอดจนครูผู้มีส่วนร่วมในการจัดทำหลักสูตรและ เอกสารหลักสูตรภาษาอังกฤษตามหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 ซึ่งพอสรุปได้ว่า ในการที่จะเสริมสมรรถภาพครูภาษาอังกฤษนั้น ควรคำนึงถึงความสะดวกในการที่ครูจะเข้าร่วมในโครงการ การกำหนดระยะเวลาในการเสริมสมรรถภาพของคำนึงถึงความพอเหมาะและไม่รบกวนเวลาในชีวิตประจำวันของครูมากนัก และรูปแบบในการเสริมสมรรถภาพควรมีการดำเนินการอย่างต่อเนื่อง มีการติดตามผล การให้ความช่วยเหลือและให้คำปรึกษาหารือแก่ครูผู้สอนได้

จากการศึกษาข้อมูลและขอเสนอแนะต่างๆดังกล่าว ผู้วิจัยจึงกำหนดรูปแบบการ เสริมสมรรถภาพแบบการศึกษาด้วยตนเองนี้ขึ้น ซึ่งจะสอดคล้องกับแนวคิดและวิธีการของการจัดการศึกษานอกระบบ (Non - Formal Education) ซึ่งได้กล่าวไว้ในรูปแบบของการฝึกอบรมแล้ว โดยผู้วิจัยวางแนวทางการศึกษาด้วยตนเองโดยกำหนดให้คณะทำงานดำเนินการเสริมสมรรถภาพครูภาษาอังกฤษใช้การติดต่อสื่อสารถึงตัวครูผู้สอนภาษาอังกฤษโดยตรง ซึ่งรูปแบบนี้จะมีองค์ประกอบที่สำคัญคือ

1. หลักสูตร ในการพัฒนาหลักสูตรการศึกษาด้วยตนเองนี้แบ่งออกได้เป็น 3 ขั้นตอนคือ

1.1 ขั้นสำรวจ จากการศึกษาค้นคว้าจากเอกสาร หนังสือและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เช่น ทฤษฎีการพัฒนาหลักสูตร หลักการและรูปแบบของการศึกษาด้วยตนเอง การศึกษาถึงปัญหาและความต้องการของครูภาษาอังกฤษโดยการสัมภาษณ์เป็นต้น

1.2 ขั้นพัฒนาหลักสูตร เมื่อผู้วิจัยดำเนินการสำรวจข้อมูลพื้นฐานตามที่ต้องการได้แล้ว ผู้วิจัยจึงนำความรู้จากการสำรวจและศึกษานั้นมา เป็นหลักหรือเป็นแนวทางในการพัฒนาหลักสูตรการศึกษาด้วยตนเองนี้ขึ้น

1.3 ขั้นประเมินผลหลักสูตร โดยอาศัยความคิดเห็นจากผู้ทรงคุณวุฒิ จากผู้บริหารโรงเรียนและจากครูภาษาอังกฤษ

2. คู่มือการเรียนด้วยตนเอง เป็นองค์ประกอบที่สำคัญของรูปแบบการศึกษาด้วยตนเองนี้ คู่มือเรียนก็คือแบบเรียนหรือบทเรียนที่ผู้ดำเนินการเสริมสมรรถภาพครูภาษาอังกฤษจัดสร้างขึ้นแล้วดำเนินการให้ครูภาษาอังกฤษใดทำการศึกษาเพื่อให้บริการตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตรและรูปแบบ คู่มือเรียนจะให้รายละเอียดของเนื้อหาวิชาแก่ผู้เรียนซึ่งจะสัมพันธ์กับหลักสูตรและสอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการของผู้เรียนด้วย คู่มือเรียนมีหลายรูปแบบด้วยกัน เช่น

2.1 บทเรียนแบบบรรยาย

2.2 บทเรียนสำเร็จรูป

2.3 บทเรียนแบบกรณีตัวอย่าง

2.4 บทเรียนที่เขียนเป็นการค้น

2.5 บทเรียนแบบการทดสอบ

2.6 บทเรียนแบบการค้นคว้า

2.7 บทเรียนแบบล่าคำตอบ

2.8 แบบอื่นๆ (กรมการศึกษานอกโรงเรียน 2523 : 88)

สำหรับคู่มือเรียนที่จะใช้ประกอบรูปแบบการศึกษาด้วยตนเองนี้ เมื่อพิจารณาถึงเนื้อหาความรู้ที่ออกเสียงในภาษาอังกฤษซึ่งจะประกอบด้วยเนื้อหาทางคำสัทศาสตร์ (Phonetics) เนื้อหาเสียงเน้นหนัก (Stress) เสียงสูงต่ำ (Intonation) ซึ่งลักษณะของเนื้อหาวิชาสามารถสรุปเป็นข้อยุติ เป็นข้อเท็จจริง ซึ่งบทเรียนที่เหมาะสมจะจัดทำเพื่อเสริมสมรรถภาพครูภาษาอังกฤษก็คือ "บทเรียนสำเร็จรูป" หรือ "บทเรียนแบบโปรแกรม" (Programmed Instruction) พราว (Fry 1963 : 2 - 3) โครงสร้างลักษณะของบทเรียนแบบโปรแกรมไว้ดังนี้

1. เนื้อหาวิชาที่แบ่งออกเป็นส่วนย่อยๆ เรียกว่ากรอบ กรอบเหล่านี้มีขนาดแตกต่างกันตั้งแต่หนึ่งประโยคถึงหนึ่งย่อหน้า

2. ในแต่ละกรอบจะมีคำอธิบายและคำถามเพื่อให้ผู้เรียนมีการตอบสนอง (Response) อาจเป็นการตอบคำถามหรือเติมข้อความลงในช่องว่าง ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมในการเรียนเพื่อให้เกิดความเข้าใจในเนื้อหา การตอบสนองของผู้เรียนจะเป็นเครื่องชี้ให้เห็นว่าผู้เรียนเข้าใจบทเรียนมากน้อยเพียงไร

3. ผู้เรียนทราบผลทันทีว่าการตอบสนองของคนนั้นถูกหรือผิด การได้ทราบผลทันทีจักว่าเป็นการตอบสนอง (Immediately Reinforcement) ถ้าคำตอบถูกจะทำให้ผู้เรียนเกิดความพอใจ และเป็นการยั่วยู่ให้อยากทำกรอมนต่อไป ถ้าตอบผิดก็จะโทษทราบว่ามีค้อย่างไร และจะตอบถูกได้อย่างไร

4. กรอบต่างๆจะต้องเรียงลำดับจากชั้นหนึ่งไปยังอีกชั้นหนึ่ง จนถึงจุดมุ่งหมายที่ต้องการและต้องมีลักษณะต่อเนื่องกัน

5. จะต้องมีการวัดผลประเมินผลในการสอน เพื่อการประเมินผลจะได้ถูกต้อง

6. มีการปรับปรุงบทเรียน โดยยึดการตอบสนองของผู้เรียนเป็นหลัก ถ้าผู้เรียนตอบผิดมาก แสดงว่าบทเรียนอาจไม่ตอบสนองให้ผู้เรียนเรียนรู้ได้ จะต้องมีการปรับปรุง

7. ผู้เรียนมีโอกาสเรียนรู้ความสามารถของตนเอง

เทคนิคการเขียนและการลำดับเนื้อหาวิชาของบทเรียนแบบโปรแกรมแบ่งออกได้เป็น 2 ประเภท คือ

1. บทเรียนแบบโปรแกรมชนิดเส้นตรง (Linear Program)

2. บทเรียนแบบโปรแกรมชนิดสาขา (Branching Program)

1. บทเรียนแบบโปรแกรมชนิดเส้นตรง

บทเรียนจะประกอบด้วยกรอบซึ่งบรรจุเนื้อหาที่ย่อยแล้วจากง่ายไปยาก ผู้เรียนจะต้องเริ่มตั้งแต่กรอบแรกไปตามลำดับจนถึงกรอบสุดท้าย จะข้ามกรอบใดกรอบหนึ่งไม่ได้ สิ่งที่เรียนจากกรอบแรกๆจะเป็นพื้นฐานในการเรียนกรอบต่อไป วิธีการเขียนบทเรียนชนิดนี้มักจะทำให้ผู้เรียนตอบคำถามในบทเรียน โดยคิดหาคำ วลี จำนวนหรือสัญลักษณ์มาเติมในช่องว่างที่เว้นไว้ในแต่ละกรอบ ดังนั้นบทเรียนชนิดนี้บางทีเรียกกันว่าเป็นบทเรียนชนิดที่ให้สร้างคำตอบเอง (Constructed Response Type) พอสรุปได้คือ

1. บทเรียนแบบโปรแกรมชนิดเส้นตรงจะประกอบด้วยหน่วยเล็กๆเรียกว่า กรอบ ซึ่งในกรอบหนึ่งๆจะมีความคิด หรือตัวอย่าง หรือกฎ เพียงข้อเดียว

2. ต้องการให้ผู้เรียนตอบสนองโดยการเขียนคำตอบลงในแต่ละกรอบ เพื่อจะให้นำคำตอบเหล่านั้นมาวิเคราะห์ปรับปรุงบทเรียนควบ คำตอบของผู้เรียนเป็นแบบสร้างคำตอบขึ้นมาเอง

3. ในกรอบหนึ่งๆควรมีการตอบสนองเพียงครั้งเดียว
4. ในกรอบแรกๆจะมีการชี้แนะและนำทางเพื่อลดการตอบผิด สำหรับอัตราการตอบผิดในบทเรียนหนึ่งๆความปกคิจะน้อยกว่า 5 %
5. มีค่าตอบเฉลยให้ทันทีในแต่ละกรอบ
6. ผู้เรียนจะเรียนเนื้อหาวิชาที่เรียงกันตามลำดับกรอบแบบเดียวกันไปตลอด
7. ผู้เรียนแต่ละคนจะใช้เวลาในการเรียนแตกต่างกันไปตามความสามารถของแต่ละบุคคล

บทเรียนแบบโปรแกรมชนิดสาขา

บทเรียนจะประกอบด้วยกรอบหลักซึ่งผู้เรียนจะต้องเรียน กรอบเหล่านี้เรียกว่า "กรอบยื่น" (Home pages) หมายถึงกรอบที่เป็นลำดับที่แท้จริงของบทเรียนแต่ละกรอบถ้าผู้เรียนตอบถูกต้องหมดก็จะได้เรียนตามกรอบยื่นไปตลอด ในแต่ละกรอบจะบรรจุเนื้อหาที่เป็นหลักของเรื่องที่สอนอย่างสั้นๆประมาณหนึ่งถึงสองย่อหน้า แล้วต่อด้วยคำถามใหญ่ให้ผู้เรียนตอบ ลักษณะของคำถามเป็นแบบให้เลือกคำตอบมี 3 คำเลือกหรือมากกว่าก็ได้ ในแต่ละคำเลือกจะบอกหน้ากำกับไว้ให้ผู้เรียนพลิกไป เมื่อผู้เรียนเลือกคำตอบในกรอบยื่นแต่ละกรอบจะมีกรอบสาขา (Branch) 2 กรอบ (สำหรับคำถามชนิด 3 คำเลือก) ไว้สำหรับผู้เรียนที่เลือกคำตอบไม่ถูกต้อง กรอบสาขาเหล่านี้จะแนะนำ หรืออธิบายเพิ่มเติมแล้วจึงให้ผู้เรียนกลับไปเรียนกรอบยื่นอีกครั้งหนึ่ง

สรุปลักษณะของบทเรียนแบบโปรแกรมชนิดสาขา คือ

1. กรอบของบทเรียนแบบโปรแกรมชนิดสาขาจะใหญ่กว่ากรอบของบทเรียนแบบโปรแกรมชนิดเส้นตรง ในกรอบหนึ่งๆจะบรรจุความคิด 2 - 3 ความคิด
2. มีคำถามเพียงคำถามเดียวในแต่ละกรอบ ส่วนมากจะอยู่ที่ตอนท้ายสุดของกรอบ
3. ในการตอบคำถามนั้น ผู้เรียนต้องหาความสัมพันธ์ระหว่างความคิดที่ให้ไว้ในกรอบและพยายามเข้าใจสิ่งที่ผู้เขียนละไว้ แล้วเลือกคำตอบที่ถูกต้อง
4. บทเรียนชนิดนี้ไม่พยายามที่จะลดการตอบผิดของผู้เรียน เพราะคำตอบผิดของผู้เรียนจะถูกลงไปอธิบายและสอนซ่อมเสริมให้

5. บทเรียนชนิดนี้ประกอบด้วยคำถามประเภทเลือกคำตอบ ซึ่งตรงข้ามกับชนิดที่ให้อิสระคำตอบขึ้นเอง

6. จากคำตอบของผู้เรียน ผู้เรียนแต่ละคนจะมีลำดับในการเรียนที่ต่างกัน ถ้าคำตอบถูกต้องจะก้าวไปสู่โมโนทัศน์ (Concept) ใหม่ต่อไป ถ้าตอบผิดก็จะได้รับการสอนซ่อมเสริม

หลักการสร้างบทเรียนแบบโปรแกรม

ฟราย (Fry 1963 : 38 - 41) ได้เสนอหลักในการจัดทำบทเรียนแบบโปรแกรมดังนี้

1. ตัวผู้เรียน ผู้สร้างบทเรียนจะต้องพิจารณาถึงองค์ประกอบต่างๆที่เกี่ยวข้องกับตัวผู้เรียน เช่น อายุ พื้นฐานทางสังคม ความสามารถทางการเรียน ประสบการณ์เดิม ระดับการศึกษารวมถึงความต้องการของผู้เรียนด้วย เพื่อนำมาใช้ประกอบการเขียนบทเรียน

2. ผลที่ต้องการ ผู้สร้างบทเรียนจะต้องเริ่มต้นด้วยการเขียนวัตถุประสงค์ในการสอนก่อนว่าต้องการให้ผู้เรียนเรียนอะไร บทเรียนจะสอนผู้เรียนนอกเหนือจากวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้หรือไม่ย่อกว่าวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ เช่น เกี่ยวกัน วัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ไม่ชัดเจน ผลที่ออกมาที่ไม่สามารถที่จะประเมินได้ว่าประสบความสำเร็จเพียงใด

3. เนื้อหาวิชา เมื่อตั้งวัตถุประสงค์ในการสอนแล้ว ต่อมาจะต้องพิจารณาเนื้อหาวิชาโดยปกติควรมีการเขียนขอบเขตและโครงสร้างของเนื้อหาวิชาอย่างคร่าวๆ ก่อน จากนั้นจึงแบ่งเนื้อหาออกเป็นส่วนย่อยๆ เพื่อที่จะได้นำมาเขียนเป็นกรอบตามลำดับก่อนหลัง ระวังอย่าให้มีการกระโดดข้ามขั้นและให้พิจารณาเรื่องเวลาในการเรียนด้วย

4. วิธีสอน วิธีการสอนด้วยบทเรียนแบบโปรแกรมเป็นเพียงวิธีการสอนวิธีหนึ่งเท่านั้น ก่อนจัดทำบทเรียนแบบโปรแกรมเรื่องใด ควรได้พิจารณาความีวิธีสอนอื่นที่ดีกว่าการสอนโดยใช้บทเรียนแบบโปรแกรมหรือไม่ จะใช้บทเรียนนี้สอนให้ผู้เรียนที่มีความแตกต่างระหว่างบุคคลหรือจะใช้บทเรียนเพื่อสอนซ่อมเสริม หรือเพื่อจุดประสงค์อย่างอื่น เหล่านี้ควรพิจารณาก่อนสร้างบทเรียน

5. ค่าใช้จ่าย ก่อนจะสร้างบทเรียนควรพิจารณาว่าสิ้นเปลืองมากน้อย

เพียงใด การที่เสียไปคุ้มค่าหรือไม่...

6. แบบของบทเรียน การจะสร้างบทเรียนควรดูว่าควรเลือกสร้างบทเรียนแบบโปรแกรมชนิดใดจึงจะเหมาะสมกับเนื้อหาวิชา ตัวผู้เรียน และวัตถุประสงค์ที่ต้องการ

ขั้นตอนการเขียนคู่มือเรียน

การเขียนคู่มือเรียนอาจแบ่งออกได้เป็น 3 ขั้นตอน คือ

1. ขั้นก่อนลงมือเขียน
2. ขั้นลงมือเขียน
3. ขั้นทดลอง และแก้ไขคู่มือเรียน

1. ขั้นก่อนลงมือเขียน

เป็นขั้นที่ผู้เขียนจะต้องเตรียมตัวทำความเข้าใจและศึกษาข้อมูลต่างๆ ตลอดจนการวางแผนงานการเขียน ซึ่งควรปฏิบัติดังนี้

- 1.1 ศึกษาโครงการเรียนทางวิทยุและไปรษณีย์และชบวนการเรียนการสอนตลอดจนบทบาทของสื่อการเรียนต่างๆ
- 1.2 ศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการของชุมชนและผู้เรียน
- 1.3 ศึกษาและวิเคราะห์หลักสูตรการเรียนการสอน ทั้งจุดประสงค์และเนื้อหาของหลักสูตร เพื่อให้สัมพันธ์กับสภาพปัญหาและความต้องการของชุมชน
- 1.4 ศึกษาเนื้อหาของบทเรียนและพิจารณาแบ่งเนื้อหาของบทเรียนเป็นโครงการสอน กำหนดระยะเวลาที่ผู้เรียนใช้เวลาเรียนได้ในแต่ละบทเรียนจนตลอดหลักสูตร
- 1.5 กำหนดแนวทางหรือรูปแบบการเขียนคู่มือเรียนดังนี้
 - 1.5.1 แบ่งเนื้อหาออกเป็นตอนๆและตั้งจุดประสงค์ย่อยของการสอนแต่ละตอน
 - 1.5.2 กำหนดวิธีการเรียนของเนื้อหาแต่ละตอนให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์และเนื้อหา เช่นการอ่านบทความ บทสนทนา กรณีตัวอย่าง บทเรียนสำเร็จรูป รูปภาพ ฯลฯ
 - 1.5.3 กำหนดกิจกรรมและแบบฝึกหัดที่จะให้ผู้เรียนปฏิบัติ

1.5.4 กำหนดแนวทางการประเมินผลตลอดจนเกณฑ์การประเมินผล
เพื่อให้ผู้เรียนสามารถประเมินผลตนเองได้

1.6 กำหนดรูปแบบคู่มือเรียนและเขียนโครงร่างเพื่อเป็นแนวทางการเขียน

2. ชั้นลงมือเขียน

เป็นชั้นลงมือปฏิบัติงาน ในชั้นนี้ผู้เขียนควรคำนึงถึงสิ่งต่างๆดังนี้

2.1 เนื้อหา เนื้อหาที่จะนำมาเขียนต้องศึกษาจากวิทยากร หรือผู้เชี่ยวชาญ
ในสาขาวิชานั้นๆ หรือจากเอกสารและหนังสือต่างๆ ควรคำนึงถึง

2.1.1 ความถูกต้อง

2.1.2 ความยากง่ายเหมาะกับผู้เรียน

2.1.3 จัดเนื้อหาตามลำดับความคิรวบยอด

2.2 การตั้งวัตถุประสงค์ ต้องคำนึงถึงผู้เรียนเป็นหลัก และวัตถุประสงค์
ของบทเรียนหนึ่งๆต้องให้เหมาะสมกับระยะเวลาที่ผู้เรียนจะใช้เรียนในบทเรียนนั้นๆ
วัตถุประสงค์ของบทเรียนเป็นความมุ่งหวังที่จะให้ผู้เรียนเกิดการ เรียนรู้และ เปลี่ยน
พฤติกรรมหลังจากได้เรียนบทเรียนนั้นแล้ว การตั้งวัตถุประสงค์จะทำให้ผู้เขียน
สามารถเลือกเนื้อหากิจกรรมที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ และการตั้งวัตถุประสงค์ใน
เชิงพฤติกรรมจะทำให้ผู้เรียนสามารถวัดความก้าวหน้าในการเรียนของคนได้

2.3 การใช้ภาษา ต้องง่ายและเหมาะกับผู้เรียน หลีกเลี่ยงคำศัพท์ยากๆ
หากมีคำศัพท์เฉพาะทางวิชาการ ควรมีคำอธิบายคำศัพท์นั้นไว้ด้วย การใช้ภาษาควร
ใช้ประโยคสั้นกระชับรัดกุมและใช้ภาษาที่เป็นกันเองกับผู้เรียน อาจใช้คำว่าท่านแทน
ผู้เรียน สอดแทรกความขบขันแต่มีใช้เป็นการหยายคาย หรือคุณผู้เรียน มีการเสริม
กำลังใจผู้เรียนเป็นระยะๆ เป็นข้อความที่ให้กำลังใจในการเรียน เป็นคนว่า
"ท่านทำแบบฝึกหัดเสร็จแล้วดีมาก" "ทำแบบฝึกหัดต่อไปได้แล้ว" "ขยันลัดนึก
ชีวิตจะสดใส"

2.4 กิจกรรมการเรียน ควรมีหลายๆแบบโดยแทรกระหว่างเนื้อหาแต่ละตอน
กิจกรรมควรเหมาะสมกับสื่อการเรียนแต่ละสื่อ และไม่ยากเกินไปสำหรับผู้เรียน
ผู้เรียนสามารถปฏิบัติตามขั้นตอนของกิจกรรมได้ การกำหนดอุปกรณ์เพื่อทำกิจกรรม
ควร เป็นอุปกรณ์ที่ผู้เรียนสามารถหาได้ คำอธิบายกิจกรรมหรือตัวอย่างกิจกรรม
ควรตีกรอบให้เห็นเด่นชัด

2.5 แบบฝึกหัด ควรมีหลายๆแบบและสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของบทเรียน
คำถามควรมีลักษณะดังนี้

2.5.1 คำถามเพื่อความรู

2.5.2 คำถามเพื่อใ้ห้เรียนวิเคราะห์หาเหตุผล

2.5.3 คำถามเพื่อใ้ห้เรียนสามารถยกตัวอย่างอ้างอิงได้

คำถามอาจเป็นอ้คินัยหรือปรนัยก็ได้ การสร้างคำถามควรกระทำครัดและ
เข้าใจง่ายและเป็นคำถามที่สมบูรณ์

จำนวนแบบฝึกหัดควรวีให้เหมาะสมกับเวลาของผู้เรียน ดังนั้นควรรคำนึง
ถึงความยากง่ายให้เหมาะสมกับผู้เรียนและเนื้อหาควย แบบฝึกหัดควรมีค่าเฉลย
และเกณฑ์การให้คะแนน เพื่อใ้ห้เรียนสามารถวัดผลควยตนเองได้

2.6 การตั้งประเด็นคำถามเพื่อใ้ห้อภิปรายหรือเขียนข้อคิดเห็น ควรเป็น
คำถามปลายเปิด มักใ้ห้ควว่า ทำไม อย่างไร เพราะเหตุใด เพื่อใ้ให้เกิดการ
อภิปรายและเขียนแสดงความคิดเห็นใ้คอย่างกว้างขวาง

2.7 ภาพ ผู้เขียนอาจใ้ภาพ ซึ่งอาจเป็นการทูน หรือภาพถ่าย ซึ่งต้อง
พิจารณาใ้เหมาะสมกับเนื้อหาและวัตถุประสงค์ของการสอน รูปภาพควรมีรายละเอียด
พอสมควร ซึ่งใ้ใ้คใ้คิดว่าควบรรยาย สอนแผนภาพและสถิติต่างๆซึ่งเป็นรูปตารางจะต้อง
ใ้ใ้สอคล้องกับเนื้อหา

3. ขั้นตอนทดลองใ้และแก้ใ้

ขั้นนี้้เป็นขั้นสุดท้าย เมื่อเขียนเสร็จแล้ว ผู้เขียนควรวลองใ้ผู้อื่น
ใ้คอ่านและวิจารณ์ หลังจากนั้นจึงนำใ้มาแก้ใ้เพื่อนำไปทดลองใ้กับกลุ่มซึ่งมีลักษณะ
คล้ายกับกลุ่มผู้เรียน เพื่อทดสอบว่า บทเรียนเหล่านั้นมีจุดอ่อนอย่างไร ตรงไหน
เพื่อแก้ใ้ใ้คอีกครั้งหนึ่ง (กรมการศึกษานอกโรงเรียน 2523 : 169 - 171)

และจากผลงานการวิจัยของ ออมทิพย เมฆรักษาวนิช (2524 : 62)

ใ้ใ้ขอเสนอแนะว่า

1. การสร้างคู่มือเรียนจะต้องมีการวางแผนการสร้าง วัตถุประสงค์
ของคู่มือเรียน วิธีดำเนินการวางแผนนี้้จะต้องอาศัยควมรอบคอบ ที่สำคัญก็คือผู้สร้าง
คู่มือเรียนควรมีควมรู้ทางคานเนื้อหาของเรื่องที่จะนำมาสร้างเป็นอบางใ้

2. เนื้อหาในคู่มือเรียนควรบ่งชี้ความทะเยอทะยาน สภาพท้องถิ่น ความสนใจ ของผู้เรียนและควรที่จะใหญ่เรียนรูปปัญหาและความต้องการของท้องถิ่น ผิดให้คิดเป็น แกบปัญหาเป็น และรู้จักนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวัน

3. การที่จะสร้างคู่มือเรียนชนิดใดนั้น ควรคำนึงถึงเนื้อหาของบทเรียน เป็นสำคัญ เพราะเนื้อหาหนึ่งอาจจะเหมาะกับคู่มือเรียนชนิดหนึ่ง

4. ในการสร้างคู่มือเรียนจะสามารถพิมพ์สอดคล้องกับบางในบางส่วนที่จะ เน้นขอความหรือใช้กระดาษสีเป็นใบแทรกในหน้าที่เป็นแบบฝึกหัดหรืองานที่ให้ผู้เรียน ทำ ก็จะทำให้เกิดคุณลักษณะที่น่าสนใจได้

5. คู่มือเรียนควรมีลักษณะที่ยืดหยุ่นได้ เพื่อสนองความต้องการและความ จำเป็นกับสภาพการณ์ในแต่ละแห่ง โดยผลิตเป็นรูปเล่มที่กระตกรักเพื่อสะดวกในการ นำไปใช้

สำหรับคู่มือการเรียนด้วยตนเองในการ เสริมสมรรถภาพตามรูปแบบการ ศึกษาด้วยตนเองนี้ เนื่องจากเวลาในการทำวิจัยของผู้ วิจัยมีจำกัดจึงไม่สามารถ จะจัดทำเสนอในงานวิจัยนี้ได้ เพราะการจัดทำคู่มือเรียนต้องอาศัยเวลาพอสมควร ในการปรับปรุงให้คู่มือเรียนมีประสิทธิภาพอย่างแท้จริง ทั้งกล่าวมาแล้ว อย่างไรก็ตามผู้วิจัยก็ได้ทำการรวบรวมเนื้อหาเกี่ยวกับการออกเสียงภาษาอังกฤษ ซึ่งประกอบด้วยเนื้อหาทางสัทศาสตร์ (Phonetics) เนื้อหาคำนเสียง เน้นหนัก (Stress) และเสียงสูงต่ำ (Intonation) เสนอประกอบ ไว้ในภาคผนวกด้วยแล้ว ซึ่งผู้ที่จะนำรูปแบบการ เสริมสมรรถภาพภาษาอังกฤษนี้ไป คำเนินการก็สามารถที่จะนำเนื้อหาทางคำเสียงที่ผู้วิจัยได้รวบรวมไว้ไปดำเนินการ สร้างคู่มือเรียนได้ทันที

การวัดและประเมินผลตามรูปแบบการศึกษาคด้วยตนเอง

จะทำการวัดและประเมินว่าหลังจากที่ผ่านกระบวนการศึกษาคด้วยตนเอง แล้ว ได้มีการเปลี่ยนแปลงสมรรถภาพความรู้ เกี่ยวกับการออกเสียงตามที่กำหนด ไว้ในจุดมุ่งหมายของหลักสูตรการศึกษาคด้วยตนเองหรือไม่มากนักเพียงใด เพื่อจะได้ ทำการปรับปรุงส่วนที่บกพร่องได้อย่างถูกต้อง การพัฒนาองค์ประกอบด้านการวัดและ ประเมินผลการศึกษาคด้วยตนเองจะยึดจุดมุ่งหมายของการศึกษาคด้วยตนเอง เป็นหลัก

โดยพัฒนาให้สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายย่อยของการศึกษาค้นคว้าตนเอง เป็นรายชื่อ ส่วนในคานเทคนิคและเครื่องมือในการวัดและประเมินผลการศึกษาด้วยตนเองจะเป็น การทดสอบขอเขียนภายหลังจบบทเรียน ซึ่งจะสอดคล้องกับจุดมุ่งหมายย่อยของการศึกษาค้นคว้าตนเองที่เน้นในการเปลี่ยนแปลงด้านความรู้เกี่ยวกับสมรรถภาพด้านภาษาออกเสียง ภาษาอังกฤษของครูเขารับการ เสริมสมรรถภาพตามรูปแบบการศึกษาค้นคว้าตนเองนี้ สำหรับรายละเอียดของรูปแบบการศึกษาค้นคว้าตนเองนี้ได้เสนอไว้ใน

หน้า 135

2.3 รูปแบบการ เข้าวัดเรียนในบางรายวิชาประเภทไม่เน้นหน่วยกิตในสถาบัน วิชาชีพอุดมศึกษา

การกำหนดรูปแบบการ เข้าวัดเรียนในบางรายวิชาประเภทไม่เน้นหน่วยกิต ในสถาบันวิชาชีพอุดมศึกษา เพื่อเสริมสมรรถภาพครูภาษาอังกฤษ ระดับประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานครนี้ ได้กำหนดขึ้นจากการศึกษาเอกสาร หนังสือ วารสารและ จากการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ ครูภาษาอังกฤษ ผู้บริหารการศึกษา และศึกษานิเทศก์ ของสำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร รวมทั้งการศึกษารูปแบบการให้บริการทางคาน วิชาการแก่บุคคลภายนอกของสถาบันวิชาชีพอุดมศึกษา จากการประมวลข้อมูลและความรู้ ที่ได้รับ ผู้วิจัยจึงได้กำหนดรูปแบบการ เสริมสมรรถภาพครูภาษาอังกฤษ โดยการ เข้าวัดเรียนในบางรายวิชาประเภทไม่เน้นหน่วยกิตในสถาบันวิชาชีพอุดมศึกษา ซึ่งตามรูปแบบนี้ ครูเขารับการ เสริมสมรรถภาพจะคง เข้าวัดศึกษาในชั้น เรียนและปฏิบัติการในห้องปฏิบัติการ ทางภาษา โดยเน้นทักษะคานการออกเสียงที่จะเป็นพื้นฐานในการ เรียนการสอน ในระดับชั้นประถมศึกษาได้ ตามรูปแบบนี้สิ่งที่ต้องคำนึงถึงก็คือ ระยะเวลาในการ เข้าวัดรับการ เสริมสมรรถภาพ ซึ่งใน 1 รายวิชาจะคงใช้เวลาในการ เรียน 1 ภาค การศึกษา และใน 1 สัปดาห์ จะใช้เวลาเรียน 2 - 3 ชั่วโมง ทั้งนี้ในการจัดครู ภาษาอังกฤษเขารับการ เสริมสมรรถภาพตามรูปแบบนี้ ต้องคำนึงถึงความสมัครใจ และความตั้งใจของครูภาษาอังกฤษนั้นๆด้วย

สำหรับหลักสูตร กิจกรรมการเรียนการสอน การวัดและการประเมินผล ก็จะเป็นไปตามกฎระเบียบของสถาบันวิชาชีพอุดมศึกษานั้นๆที่จะคานเนินการ และหลักเกณฑ์ การรับผู้ เข้าวัดศึกษาของแต่ละสถาบันก็จะมีขอแตกต่างกันไป รวมทั้งรายละเอียดของ

วิชาที่เกี่ยวข้องกับทักษะด้านการออกเสียงภาษาอังกฤษด้วย ในที่นี้ขอเสนอหลักเกณฑ์ การรับนักศึกษาพิเศษประเภทไม้นับหน่วยกิตและรายวิชาที่เกี่ยวข้องกับการออกเสียง ภาษาอังกฤษของบางสถาบันคือ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มีหลักเกณฑ์ คือ

1. ผู้มีสิทธิสมัคร

แบ่งเป็น 4 ประเภท คือ

1.1 ข้าราชการ โดยมีหนังสือขอเข้ารับการศึกษา จากผู้บังคับบัญชา ชั้นอธิบดีหรือเทียบเท่าขึ้นไป

1.2 ผู้ที่ทำงานในรัฐวิสาหกิจ โดยมีหนังสือขอเข้ารับการศึกษา จากผู้บังคับบัญชาสูงสุดของรัฐวิสาหกิจนั้นๆ

1.3 ผู้ที่ทำงานในหน่วยงานเอกชน โดยมีหนังสือขอเข้ารับการศึกษา จากหัวหน้างานสูงสุดของหน่วยงานนั้นๆ

1.4 ชาวต่างประเทศ โดยมีหนังสือขอเข้ารับการศึกษาเป็นทางการ จากสถานทูต หรือองค์การระหว่างประเทศที่ประเทศไทยเป็นสมาชิก โดยมีทูตหรือ หัวหน้าสูงสุดขององค์การนั้นๆ เป็นผู้ลงนาม

2. คุณสมบัติของผู้สมัคร

2.1 ต้องเป็นผู้มีความประพฤติดี

2.2 ต้องมีพื้นความรู้เพียงพอ

2.3 ต้องมีสุขภาพร่างกายสมบูรณ์ โดยมีใบรับรองจากแพทย์มาแสดง

3. การสมัคร

ให้ผู้สมัครยื่นใบสมัครพร้อมทั้งแจ้งรายวิชาและคณะที่จะสมัครต่อ มหาวิทยาลัยก่อนที่จะเปิดภาคการศึกษาเป็นเวลาไม่น้อยกว่า 2 เดือน

4. เกณฑ์การพิจารณา

4.1 รายวิชาที่ผู้สมัครประสงค์จะศึกษานั้นมีที่ว่างพอจะรับได้

4.2 ผู้สมัครมีวัตถุประสงค์ที่จะเพิ่มพูนความรู้เพื่อประโยชน์ทางวิชาการ อย่างเป็นจริง

4.3 ผู้สมัครมีคุณสมบัติครบถ้วนตามข้อ 2

4.4 ลำดับการพิจารณาสำหรับผู้สมัคร ให้พิจารณาตามประเภทของผู้สมัคร ที่ระบุไว้ในข้อ 1 ตามลำดับก่อนหลัง

5. การลงทะเบียน

กำหนดวันลงทะเบียน และวิธีการลงทะเบียนสำหรับนักศึกษาพิเศษประจำภาคการศึกษาแต่ละภาค ให้เป็นไปตามประกาศของมหาวิทยาลัย

6. ค่าธรรมเนียม

6.1 ค่าลงทะเบียนรายวิชาเรียน

6.1.1 สำหรับนักศึกษาพิเศษที่เป็นชาวไทย ค่าลงทะเบียนรายวิชาเรียนหน่วยกิตละ 25 บาท สำหรับรายวิชาเรียนประเภทบรรยายและหน่วยกิตละ 50 บาท สำหรับรายวิชาเรียนประเภทปฏิบัติการ

6.1.2 สำหรับนักศึกษาพิเศษที่เป็นชาวต่างประเทศ ค่าลงทะเบียนรายวิชาเรียนหน่วยกิตละ 300 บาท สำหรับรายวิชาเรียนประเภทบรรยาย หรือ รายวิชาเรียนประเภทปฏิบัติการ

6.2 ค่าแบบพิมพ์และระเบียบการต่างๆในการสมัคร เข้าเป็นนักศึกษาพิเศษชุดละ 10 บาท

6.3 ค่าทดสอบความรู้ก่อนเข้าศึกษา (ถ้ามี) รายวิชาละ 30 บาท (การสัมภาษณ์นับเป็นรายวิชาด้วย)

7. การควบคุมดูแลนักศึกษาพิเศษ

ให้เป็นหน้าที่ของคณาภคคณะที่เกี่ยวข้อง

8. สิทธิของนักศึกษาพิเศษ

8.1 นักศึกษาพิเศษมีสิทธิเข้าศึกษาในวิชาที่ได้รับอนุมัติเท่านั้น แต่ไม่มีสิทธิเข้าสอบ

8.2 เมื่อนักศึกษาพิเศษได้เข้าศึกษาในวิชาใด เป็นเวลาไม่น้อยกว่าร้อยละ 80 ของเวลาเรียนทั้งหมดในวิชานั้นๆ อาจขอหลักฐานแสดงว่าได้เข้าศึกษาในวิชานั้นๆ

ตัวอย่างรายวิชาที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาค้นการออกเสียงภาษาอังกฤษตามหลักสูตรของคณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (ฉบับปรับปรุงแก้ไข พ.ศ. 2525) มีรายละเอียดดังนี้คือ

431277 การออกเสียงภาษาอังกฤษ 1 1 (0 - 2 - 1)

การฝึกหัดและออกเสียงภาษาอังกฤษที่เป็นปัญหาสำหรับคนไทย หลักการฝึกหัดฟังเสียงและออกเสียงในระดับ คำ วลี ประโยค และสังเกตุการออกเสียงหนักเบา สูงต่ำ ท่วงทำนอง และจังหวะในการออกเสียงและวิธีการนำหลักเหล่านี้ไปใช้ในการสอน มีการฝึกในห้องปฏิบัติการทางภาษา

431359 การออกเสียงภาษาอังกฤษ 2 1 (0 - 2 - 1)

การฝึกฟังเสียงและออกเสียงภาษาอังกฤษที่เป็นปัญหาในรูปแบบประโยคและบทสนทนา เน้นวิธีการนำเอาหลักการออกเสียงไปใช้ในการสอน มีการฝึกในห้องปฏิบัติการทางภาษา

431360 การออกเสียงภาษาอังกฤษ 3 1 (0 - 2 - 1)

ฝึกหัดออกเสียงบทสนทนา เน้นทำนองเสียงและความคล่องในการเข้าใจและใช้ภาษาสนทนาในเรื่องชีวิตประจำวัน มีการฝึกในห้องปฏิบัติการทางภาษา

ขอบังคับมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒว่าด้วยการศึกษาระดับภาคสมทบ ชั้นปริญญาการศึกษามัธยมศึกษา พุทธศักราช 2526

ข้อ 10.4 มหาวิทยาลัยอาจอนุมัติให้บุคคลภายนอกใดๆที่ไม่ใช่บัณฑิตภาคสมทบเข้าเรียนบางวิชาเป็นพิเศษโดยไม่รับหน่วยกิตใด แต่ผู้นั้นจะต้องมีคุณสมบัติ และพื้นความรู้การศึกษาตามที่มหาวิทยาลัยเห็นสมควร และจะต้องปฏิบัติตามขอบังคับและระเบียบต่างๆเช่นเกี่ยวกับนิสิตภาคสมทบกับต้องเสียค่าธรรมเนียมการศึกษาตามระเบียบมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ว่าด้วยอัตราค่าธรรมเนียมการศึกษาภาคสมทบ (ศรีนครินทรวิโรฒ, มหาวิทยาลัย : 2527)

ตัวอย่างรายวิชาที่เกี่ยวข้องกับการออกเสียงภาษาอังกฤษตามหลักสูตรการศึกษามัธยมศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พุทธศักราช 2527 มีคือ

อังกฤษ 231 การฝึกฟัง - พูด 2 (2 - 1 - 3)

ศึกษาเสียงที่เป็นปัญหาสำหรับคนไทย การเน้นเสียงหนักในคำและในประโยค เปิดฟังข้อความสั้นๆ ง่ายๆ ให้เข้าใจ และฝึกทุกประโยคและข้อความสั้นๆ โดยออกเสียงให้ถูกต้อง

สำหรับรายละเอียดของรูปแบบการเข้าเรียนในบางรายวิชาประเภทไม่นับหน่วยกิตในสถาบันระดับอุดมศึกษาให้นำเสนอไว้ในหน้า 141

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย